

sig op gennem Tiderne, fra da Staten overtog Frøkontrollen i 1891, saa vil man se, at Statstilskuddet har været ganske minimalt indtil de sidste Aar. Det er egentlig først i 1919, at Statstilskuddet stiger til et saa stort Beløb som 97 126 Kr.; det svinger jo saa mellem et Beløb, som ligger ret lavt, og et Beløb i 1922—23 af 37 670 Kr. og paa det foreliggende Finanslovsforslag af 74 227 Kr. Det er her, som allerede nævnt, et Principspørgsmaal, hvorvidt der til en saadan Statsvirksomhed, der jo i dette Tilfælde er under en overordentlig dygtig Ledelse, kan rettes Krav om, at den skal kunne bære sig uden Statstilskud.

Jeg gaar til den tredie Virksomhed, nemlig Statens Planteavlslaboratorium, der er oprettet ved en Bevilling i 1909—10 som en Afdeling under Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur og med den Opgave at foretage kemiske og bakteriologiske Undersøgelser i Forbindelse med Forsøgsarbejdet ved de omkring i Landet spredte Forsøgsstationer. I 1910 udvidede Statens Planteavlslaboratorium sin Virksomhed, idet Laboratoriet begyndte med Fremstilling og Forhandling af Bakteriekulturer til Podning af Bælplanter, navnlig Lucerne, og i 1920 afgav Danmarks geologiske Undersøgelse sin Afdeling for Undersøgelse af Jordprøver for Kalktrang, de saakaldte Kalktrangsundersøgelser, til Statens Planteavlslaboratorium, der saaledes fik en Statserhvervsvirksomhed, som er en Konkurrence til de bestaaende private Laboratorier. Og det er ikke nogen lille Virksomhed, der her er Tale om. Laboratoriet har f. Eks. i de senere Finansaar udført mellem 15 000 og 20 000 Kalktrangsundersøgelser og udsendt fra 60 000 til over 80 000 Bakteriekulturer hvert Aar. Men i de sidste Aar er Virksomheden dog som Følge af de uheldige Vilkaar for Lucerneudlæg gaaet en Del tilbage, og Indtægterne ved Laboratoriets Erhvervsvirksomhed er i de senere Aar gaaet stærkt tilbage, fra 121 902 Kr. 15 Ø. paa Statsregnskabet for 1923—24 til paa Finansloven for 1924—25 at være budgetteret til 97 000 Kr., hvilket vistnok endda er for højt, og paa det foreliggende Forslag til Finanslov for 1925—26 er Indtægten ansat til 73 000 Kr., der maaske ogsaa vil vise sig at være for højt anslaaet.

I Anmærkningerne til dette Punkt paa det foreliggende Finanslovsforslag oplyses følgende, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse gerne vil opløse: „Driftsindtægterne, 73 000 Kr., der fremkommer ved Salg af Bakteriekulturer til Bælplanter og

Udførelse af Kalktrangsundersøgelser, er anslaaet til 24 000 Kr. mindre end paa Finansloven 1924—25, da det har vist sig, at Laboratoriets Indtægter ved Salg af Bakteriekulturer er gaaet betydeligt tilbage.“ Det er det sidste, som jeg gerne vilde, at man skulde lægge Mærke til, thi herved stiger Kravet til Statskassen med 24 000 Kr., saa at det nu er anslaaet til 35 690 Kr.; og inden Udgangen af Finansaaret vil det maaske komme op paa mellem 40 000 og 50 000 eller derover, hvis Salget svigter.

Som jeg sagde før, vil jeg gerne fremhæve med Anerkendelse det videnskabelige og forsøgmæssige Arbejde, der udføres under Lederen derude paa Statens Planteavlslaboratorium. Men det ligger nær vedrørende den anden Side, den erhvervmæssige Side af Virksomheden, at spørge, hvad der gøres for at bringe Balance mellem Indtægter og Udgifter. For Statens Planteavlslaboratoriums Vedkommende — altsaa denne Afdeling her, den erhvervmæssige Side, ikke den videnskabelige, forsøgmæssige, men denne Afdeling, som fremstiller og forhandler disse Kulturer, der udsendes i et Antal af omkring 50 000 nu, et Antal, der omtrent svarer til det, som det største private Laboratorium udsender — her er det, jeg mener, at naar en Statserhvervsvirksomhed træder ind i Konkurrencen med private Erhvervsvirksomheder, saa maa man ved Behandlingen af Budgettet have Klarhed over, at ikke nogen Del af Statstilskuddet gaar ind som Grundlag for den Konkurrence, som denne erhvervmæssige Side af Virksomheden gennemfører overfor de private Foretagender.

Jeg ved ikke, om det er ærede Medlemmer af Tinget bekendt, at der i Øjeblikket gennemføres en overordentlig skarp Konkurrence med Udsendelse af Cirkulærer for denne Afdeling af denne Statsvirksomhed og saa det største private Laboratorium; og der er det ejendommelige, at medens Laboratoriet i de Aar, da Produktionen forøgedes, indtil 1921, stadig forhøjede Prisen, gik man fra 1921 over til en gradvis Nedsættelse af Prisen paa disse Kulturer, fra 1 Kr. 50 Ø. i 1921 til 1 Kr. 35 Ø. og til 1 Kr.; og nu i de sidste Dage, samtidig med, at Kravet om et forøget Statstilskud er til Behandling, saa nedsættes Tariffen med 25 pCt., fra 1 Kr. til 75 Ø. pr. Kultur. Og nu vil jeg gerne tilføje, at der er ikke Tale om, at en Nedsættelse kan forøge Muligheden for Salget nævneværdigt, idet der kun kræves 3 Glas pr. Td. Land; og det vil jo, naar Prisen er 75 Ø. til 1 Kr.,